

Komplexné hodnotenie obrany SR za rok 2017 – informácia pre verejnosť

Úvod

Komplexné hodnotenie obrany SR je základným politicko-vojenským hodnotením vypracúvaným každoročne v pôsobnosti MO SR. Jeho účelom je zhodnotiť stav plnenia úloh v kľúčových oblastiach činnosti rezortu obrany, zovšeobecniť dosiahnuté pozitíva, ale aj identifikovať pretrvávajúce problémy a nedostatky, ich príčiny a dôsledky a na tomto základe formulovať závery a odporúčania na skvalitnenie činnosti v rezorte obrany s cieľom dosiahnuť plánované efekty plnených úloh v stanovených termínoch.

Rok 2017 bol v oblasti obrany štátu významný a vo viacerých oblastiach až prelomový, najmä tým, že v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR v ňom bolo prijatých viacero zásadných rozhodnutí na strategickej úrovni riadenia štátu zameraných na zvýšenie úrovne zabezpečenia obrany štátu v meniacom sa bezpečnostnom prostredí.

Hrozby, ktorým SR čelila v uplynulom roku, boli nevojenského charakteru spojené s ilegálnou migráciou, terorizmom, extrémizmom pri zvýšení dynamiky hrozieb v kybernetickom priestore. Za rok 2017 neprišlo k zásadnej zmene bezpečnostného prostredia. Spektrum hrozieb bezpečnosti Slovenskej republiky zostáva bez zmeny a neboli identifikované žiadne nové hrozby so zásadným vplyvom na bezpečnosť SR.

Najvýznamnejším prínosom v oblasti obrannej politiky bola aktualizácia dlhodobého politicko-strategického rámca obrany štátu prijatím nových strategických dokumentov na úrovni vlády, ktoré tu dlhé roky absentovali a to *Obranná stratégia SR*, *Vojenská stratégia SR* a *Dlhodobý plán rozvoja obrany s dôrazom na výstavbu a rozvoj OS SR s výhľadom do roku 2030* (ďalej DP).

Vláda SR prijala zásadné rozhodnutie zvýšiť od roku 2020 výdavky na obranu SR na úroveň 1,6 % HDP a od roku 2024 na úroveň 2% HDP, čím potvrdila svoj záväzok v rámci NATO. Celkové výdavky kapitoly MO SR (vrátane mimorozpočtových prostriedkov) boli k 31.12.2017 vyčerpané v sume 930,6 mil. €. Podiel takto vyčerpaných celkových výdavkov kapitoly na hrubom domácom produkte tvorí 1,09 %.

Vláda SR v nadväznosti na tieto dokumenty schválila návrhy viacerých modernizačných projektov hlavných druhov zbraní a bojovej techniky Ozbrojených síl SR (ďalej len OS SR).

SR zabezpečovala kontinuálne plnenie svojich spojeneckých a ďalších medzinárodných záväzkov v oblasti obrany, posilňovala svoje proeurópske a proatlantické smerovanie najmä prispievaním k adaptácii NATO a EÚ na nové strategické prostredie. Jednotka OS SR sa po prvýkrát zúčastnila výcvikovej misie krajín V-4 v Lotyšsku v rámci uistenia spojencov NATO a SR potvrdila svoje rozhodnutie prispieť 150 vojakmi do posilnenej predsunutej prítomnosti NATO (eFP) v Lotyšsku aj v roku 2018. SR vyslala do Iraku vojenských špecialistov v rámci výcvikovej aktivity *Training and Capacity Building – Iraq*. OS SR aj naďalej pôsobia v operácii *Resolute Support* v Afganistane. SR naďalej plní vedúcu úlohu pre Zverenecký fond NATO pre Ukrajinu na likvidáciu výbušných prostriedkov a boja s improvizovanými výbušnými zariadeniami.

V rámci Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ bolo najvýznamnejším rozhodnutím pristúpenie SR spoločne s ďalšími 24 členskými štátmi EÚ do Stálej štruktúrovanej spolupráce EÚ v oblasti obrany (PESCO). SR týmto získava príležitosť zintenzívniť spoluprácu s ozbrojenými silami iných členských štátov EÚ a zároveň možnosť zlepšiť situáciu svojho obranného priemyslu a výskumu. Významný úspech dosiahla SR zaradením vlastného projektu *Euro Artillery* zameraného na nepriamu palebnú podporu do prvej fázy projektov PESCO, ktoré budú realizované od roku 2018. Pod vedením EÚ plnili OS SR úlohy v operáciách a misiách: *EUFOR Althea* v Bosne a Hercegovine, *EUMM* v Gruzínsku a novej operácie *EUNAVFOR MED Sophia* v Stredozemnom mori.

SR prispievala k zvyšovaniu kredibility a akcieschopnosti OSN najmä účasťou v operáciách OSN *UNFICYP* na Cypre a *UNTSO* na Golanských výšinách a súčasne podporovala embargo OSN na dovoz zbraní do Líbye

Spolupráca v rámci V4 prebiehala na všetkých úrovniach – odbornej, vojenskej a politickej. Prioritnými oblasťami spolupráce boli naďalej obranné plánovanie, spoločná ochrana vzdušného priestoru, realizácia spoločných cvičení a príprava bojovej skupiny EÚ krajín V4, ktorá bude v pohotovosti v druhom polroku 2019.

V Stredoeurópskej obrannej spolupráci (CEDC) bola aj naďalej hlavnou diskutovanou témou nelegálna migrácia cez západobalkánsku migračnú trasu.

K významnejšiemu oživeniu bilaterálnych vzťahov došlo s Nemeckom s ktorým Slovensko uzatvorilo Memorandum o prehĺbenom dialógu, ktoré vytvára podmienky pre pravidelné politické a expertné konzultácie a vzájomnú koordináciu na úrovni ministrov a vysokých štátnych úradníkov (nielen v oblasti obrany). Bilaterálna spolupráca s ostatnými krajinami zostala na úrovni predchádzajúceho roku, pričom najvýznamnejším partnerom zostávali USA.

V oblasti kontroly zbrojenia a odzbrojenia SR zachovávala aktívnu participáciu v úzkej spolupráci s NATO a OBSE. Meritom zahraničnej spolupráce bola inšpekčná činnosť v rámci plnenia záväzkov plynúcich z *Viedenského dohovoru 2011*, *Zmluvy o konvenčných ozbrojených silách*, *Zmluvy o otvorení nebi* a regionálnych zmlúv.

SR plnením týchto úloh v roku 2017 jednoznačne potvrdila svoju proeurópsku a proatlantickú orientáciu.

Plánovanie a riadenie obrany štátu

Vládou SR schválená Obranná stratégia SR a Vojenská stratégia SR jasne definovala systémové požiadavky na skvalitnenie celej oblasti prípravy a riadenia obrany štátu, vrátane riadenia OS SR. Tieto sa premietajú do pripravovanej Koncepcie rozvoja systému obrany štátu a následne do novelizácii vecne príslušných právnych noriem v oblasti obrany štátu, najmä novely zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Najvýznamnejším opatrením v oblasti plánovania na úseku riadenia obrany štátu v krízových situáciách bolo po prvýkrát samostatnosti SR schválenie Plánu použitia OS SR na čas vojny vládou SR 5. 4. 2017, ktorý spracovalo Ministerstvo obrany SR. Dokument vyjadruje kvalitatívnu zmenu v prístupe SR k svojej obranyschopnosti v zmenenom bezpečnostnom prostredí. Tento plán sa stal základom Operačného plánu NGŠ OS SR v čase vojny a ten na úrovni NATO východiskom Plánu postupnej reakcie (Graduated Response Plan – GRP), ktorý bol schválený v Severoatlantickej rade 12. 9. 2017. V rámci zvyšovania pripravenosti na kolektívnu obranu SR bola dosiahnutá plná operačná pripravenosť tímu na integráciu síl NATO (NFIU) na území SR, ktorého úlohou je zabezpečovať a koordinovať rýchle nasadenie spojeneckých síl v danom regióne, podpora kolektívnej obrany NATO v plánovacom procese a asistencia pri výcviku a cvičeniach.

Za účelom skvalitnenia riadenia obrany štátu v krízových situáciách bol MO SR v súčinnosti s ostatnými rezortmi spracovaný a vládou SR schválený Zoznam opatrení Národného systému reakcie na krízové situácie.

V septembri až októbri 2017 sa uskutočnilo medzinárodné cvičenie v rámci krízového manažmentu NATO (CMX 2017), ktorým bola potvrdená schopnosť komunikácie na úrovni riadenia obrany štátu v systéme reakcie na krízové situácie NATO (NCRS). Pozitívom je, že po prvýkrát boli o priebehu cvičenia z úrovne ministra obrany SR informovaní aj členovia Bezpečnostnej rady SR a Vlády SR.

V oblasti obrannej legislatívy dňom 1. júla 2017 nadobudol účinnosť zákon č. 143/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 378/2015 Z. z. o dobrovoľnej vojenskej príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým sa skrátila doba dobrovoľnej vojenskej prípravy a zvýšil finančný príspevok. Účelom novely zákona bolo predovšetkým vytvoriť atraktívnejšie podmienky

pre dobrovoľnú vojenskú prípravu. Dňom 1. novembra 2017 nadobudol účinnosť zákon č. 241/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 285/2009 Z. z. o poskytovaní príspevku účastníkom národného boja za oslobodenie a vdovám a vdovcom po týchto osobách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 125/2016 Z. z. Tento zákon zvýšil príspevok k dôchodku priamym účastníkom národného boja za oslobodenie a tiež ich vdovám a vdovcom. Vládou SR bol schválený návrh novely zákona č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a novela zákona č. 569/2005 Z. z. o alternatívnej službe v čase vojny a vojnového stavu zamerané na zlepšenie situácie občanov zaradených do aktívnych záloh, ako aj zamestnávateľov týchto občanov.

Obranné plánovanie a rozvoj spôsobilostí OS SR

Základným výstupom obranného plánovania ako účinného nástroja tvorby obranných kapacít SR bol vládou schválený *Dlhodobý plán rozvoja obrany s dôrazom na výstavbu a rozvoj OS SR s výhľadom do roku 2030*. Tento dokument dlhodobej fázy obranného plánovania stanovuje priority rozvoja v oblasti personálu, výzbroje, infraštruktúry a výcviku. Obsahuje zoznam hlavných projektov modernizácie výzbroje, techniky a komunikačných a informačných systémov a infraštruktúry s harmonogramom realizácie a uvedením ich prepojenia na jednotlivé spôsobilosti s dôrazom na plnenie cieľov spôsobilostí pre SR (CS 2017).

V nadväznosti na dlhodobý plán bola v rámci strednodobej fázy systému obranného plánovania spracovaná a vládou schválená *Smernica pre obranné plánovanie Slovenskej republiky na roky 2019 až 2024* ktorá zahrnuje aj oblasť podpory obrany, vrátane úloh pre ostatné rezorty podieľajúce sa na podpore obrany štátu. S cieľom stanoviť prioritné úlohy MO SR v oblasti budovania a udržiavania spôsobilostí, vrátane zdrojového rámca na ich plnenie bola ministrom obrany schválená *Smernica ministra obrany pre obranné plánovanie na roky 2019 až 2024*. Táto smernica reflektuje aj aktuálne požiadavky zo strany NATO a EÚ.

V procese harmonizácie obranného plánovania SR s procesom obranného plánovania NATO malo kľúčovú úlohu schválenie *Cieľov spôsobilostí pre SR 2017*, ktorými prijala SR záväzok vybudovať ťažkú mechanizovanú brigádu, na rokovaní ministrov obrany členských štátov NATO v júni 2017. *Ciele spôsobilostí pre SR 2017* nadväzujú na *Ciele spôsobilostí 2013*, ktoré sa dlhodobo z dôvodov nedostatkov ľudských a materiálnych zdrojov nedarilo plniť a kde hlavný nesplnený cieľ predstavuje nevybudovanie mechanizovanej brigády, pričom výrazne zvyšujú kvalitatívne a kvantitatívne požiadavky na budovanie cieľov spôsobilostí, vrátane finančnej náročnosti a sú priebežne implementované do národných a rezortných plánovacích dokumentov. Ťažisko je pritom položené na zosúladenie národných a aliančných priorít.

Rozhodujúcimi faktormi v rozvoji spôsobilostí OS SR sú vojenský personál, výzbroj, ktorá je v alarmujúcom stave v neposlednom dôvode kvôli nedostatku náhradných dielcov, stav zásob, infraštruktúra a výcvik.

V oblasti rozvoja vojenského personálu na zvyšovanie ich vzdelanostnej úrovne boli spracované a ministrom obrany schválené viaceré analytické materiály za účelom skvalitnenia a zefektívnenia kariérneho vzdelávania profesionálnych vojakov v krátkodobom a strednodobom horizonte.

Vážnym problémom je postupná strata atraktivity a konkurencieschopnosti vojenského povolania na trhu práce. Služba profesionálneho vojaka prestáva byť pre mladých ľudí zaujímavá a atraktívna, čoho odrazom je stále výraznejší pokles záujmu o službu v OS SR, ako aj o štúdium v AOS. Personálna naplnenosť OS SR bola začiatkom roka 2017 na úrovni 79,08 %, t.j. 12 333 PrV z tabuľkových 15 594 PrV. Na konci roka 2017 bol početný stav OS SR 12 309 PrV z tabuľkových 16 150 PrV, čo je 76,21 % z plánovaných počtov. Na znížení naplnenosti má čiastočný vplyv aj nárast tabuľkových počtov OS SR. Na koncepčné a systémové riešenie problematiky vojenského personálu sa začala pripravovať koncepcia manažmentu vojenského personálu OS SR, ktorá bude dokončená v prvej polovici roku 2018.

Na základe zmluvy o spolupráci medzi Akadémiou ozbrojených síl Liptovský Mikuláš (AOS) a Technickou univerzitou Košice pokračuje už druhý akademický rok vysokoškolská príprava dôstojníkov leteckých odborností (celkom 16 profesionálnych vojakov). V rámci rozvoja Simulačného centra AOS boli budované simulačné technológie centra s cieľom skvalitniť prípravu riadiacich letovej prevádzky, ako aj prípravu personálu OS SR v oblasti krízového riadenia. V uvedených oblastiach bola v roku 2017 realizovaná modernizácia simulátora RLP LETVIS SIM MIL a jeho doplnenie o komunikačné rozhranie so zabezpečením objektívnej kontroly. V roku 2017 prebehla akreditácia AOS zo strany NATO SACT HQ, kde AOS získala akreditáciu na jeden rok do 31. 8. 2018.

V oblasti vyzbrojovania pokračovalo úsilie zastaviť kritický trend zhoršovania technického stavu zastaranej techniky. Vláda SR schválila celý rad materiálov na postupnú realizáciu Dlhodobého plánu rozvoja obrany s dôrazom na výstavbu a rozvoj OS SR s výhľadom do roku 2030. Pre pozemné sily ide najmä o *Návrh realizácie dodávok Bojových obrnených vozidiel 8x8 a Bojových obrnených vozidiel/Viacúčelových taktických vozidiel 4x4 s dôrazom na zapojenie slovenského obranného priemyslu*, projekt *Odmínovací komplet na roky 2018-2021*, zadanie projektu na obstaranie 25 ks 155mm ShKH a bolo naplánované obstaranie výzbroje a techniky pre prápor ISTAR, ktorý obdržal aj 13 ks modernizovaných prieskumných vozidiel BPsV-I. Bolo rozhodnuté o vhodnej technologickej platforme rádiových prostriedkov na prenos utajovaných informácií a začaté procesy obstarania. Väčšina uvedených projektov je súčasťou zabezpečenie výzbroje a techniky pre plnenie mechanizovanú brigádu v rámci cieľov spôsobilostí pre SR (2017)

Pre vzdušné sily boli dodané prvé dva viacúčelové vrtuľníky UH-60M Black Hawk, ktoré zvýšili schopnosti OS SR vykonať letecké prepravy osôb a materiálu mimo územia SR, ako aj riešenie mimoriadnej situácie na území SR a dodané bolo aj jedno taktické dopravné lietadlo C-27J SPARTAN, ktoré nahradilo chýbajúcu spôsobilosť OS SR po vyradení lietadiel typu An-24/26.

Úloha vyčleňovať a udržiavať dvojicu lietadiel MiG-29 s delegovanou právomocou riadenia pre SACEUR-a (Supreme Allied Commander Europe) k plneniu operačnej úlohy ochrany vzdušného priestoru Aliancie bola splnená v podmienkach zníženej dostupnosti leteckej techniky zapríčinennej vysokým počtom poškodených motorov nasatím cudzích predmetov, nedoriešením otázky náhrady motorov s vyčerpaným technickým životom, vysokou poruchovosťou lietadiel a problémami s náhradnými dielcami. V súlade s upraveným mandátom vlády SR pokračovali rokovania na obmenu stíhacích lietadiel MiG-29 za nové viacúčelové taktické lietadlá. Obstarávanie rádiolokačnej techniky nebolo úspešné a bolo na začiatku roka 2018 zrušené.

V oblasti tvorby zásob sa medziročne sa podarilo zvýšiť podiel zabezpečených požiadaviek OS SR pre obdobie krízovej situácie zmluvným zabezpečením. Avšak riešenie dlhodobého zaostávania v tvorbe zásob, nahromadených problémov od roku 2001 ako aj trvalé problémy s verejným obstarávaním v tejto oblasti je dlhodobou záležitosťou.

V súvislosti s plnením úloh v oblasti rozvoja infraštruktúry v roku 2017 bola zabezpečená projektová dokumentácia a vykonané stavebné práce na objektoch Letisko Prešov, Letisko Kuchyňa, Letisko Sliač; boli realizované stavebné akcie zamerané na zvýšenie objektovej bezpečnosti a energetickej efektívnosti rekonštruovaním a zatepľovaním vybraných objektov; boli predložené požiadavky verejnému obstarávateľovi na obstaranie realizátora modernizácie vybraných kotolní na tuhé palivo v súlade s platnými normami; a vo výcvikovom centre Lešť boli plnené úlohy v oblasti kvalitnejšieho zabezpečenia služieb spojených s výcvikom a ukončenie budovania tábora Slávia.

Celkovo bolo v oblasti investičnej výstavby do konca roku 2017 ukončených 13 investičných akcií. Finančné zdroje boli v hodnotenom období čerpané aj za projektovú prípravu 3 investičných akcií a za vykonané realizačné práce na 3 rozostavaných investičných akciách.

Podpora obrany štátu

Podpora obrany štátu sa aj v hodnotenom období zabezpečovala prostredníctvom dokumentu *Medzirezortný program 06E – Podpora obrany štátu na roky 2017 až 2022* pripraveného MO SR v súčinnosti s vecne príslušnými rezortmi, schváleného vládou SR v januári 2017. Ťažisko dokumentu bolo pritom položené na zabezpečovanie prípravy, udržiavanie a rozvoj obrannej infraštruktúry, poskytovanie služieb a činností a dodávok tovarov na zabezpečenie obrany štátu. V súlade s dokumentom boli v roku 2017 splnené podprogramy *06 E-01 Dopravná a telekomunikačná podpora* v gescii Ministerstva dopravy a výstavby SR, *06 E-03 Zdravotnícka podpora* v gescii Ministerstva zdravotníctva SR a *06 E-06 Štátne hmotné rezervy pre obranu* v gescii Správy štátnych hmotných rezerv SR.

Za účelom prípravy ozbrojených zborov a ozbrojených bezpečnostných zborov na obranu štátu bol spracovaný strednodobý zámer spoločnej prípravy OS SR s bezpečnostnými zložkami a záchrannými zložkami formou seminárov, štábných nácvikov na strategickej politicko-vojenskej úrovni a spoločným výcvikom (Nový Horizont). S Ministerstvom vnútra SR boli aktualizované dohody zamerané na výcvik a prípravu v oblasti boja proti terorizmu asymetrických hrozieb, prípravu typových projektov a plánov, spoluprácu v oblasti RCHBO, nástražných a výbušných systémov či výmenu technických a operačných informácií z databáz OS SR a Policajného zboru SR (PZ SR). Dohoda zároveň rozširuje počet vykonávacích orgánov za oba rezorty a pojednáva aj o spôsobe plánovania spoločných výcvikových aktivít. OS SR vyškolili 79 príslušníkov PZ SR a 31 príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v odbornostiach EOD, ženijnej podpory a RCHBO. Príslušníci NAKA boli zapojení aj do medzinárodného cvičenia Toxic Valley 2017 organizovaného OS SR.

V rámci podpory obranného priemyslu a obranného výskumu bol v decembri 2017 ministerstvom v priestoroch VTSÚ Záhorie zorganizovaný *Industry Day* s cieľom priblížiť nové produkty obranného priemyslu ozbrojeným silám. V príprave modernizačných projektov pre OS SR bolo za jedno z dôležitých kritérií považované aktívne zapojenie obranného priemyslu SR, čo sa najviac uplatnilo pri projekte bojových obrnených vozidiel 8x8. Výstupmi výskumu boli odborné a analytické štúdie pre potreby OS a špecificky aj práporu ISTAR, štúdie realizovateľnosti, pôvodné vedecké publikácie spolu s transferom poznatkov do OS SR a zahájenie výroby prototypu manipulátoru odminovacieho kompletu BOŽENA.

Príprava obyvateľstva na obranu štátu

MO SR sa v roku 2017 aktívne podieľalo na zvyšovaní vlastenectva a branného povedomia občanov prostredníctvom štandardných komunikačných postupov, prednášok predstaviteľov ministerstva aj OS SR na rôznych školách, pričom príslušníci OS SR vykonali na základných a stredných školách spolu 161 prednášok. Súčasne bol realizovaný nový projekt „*Branné súboje študentov*“ pre študentov stredných škôl. Víťazné družstvá sa zúčastnili 48 hodinového vojenského kurzu prežitia v CV Lešť – KEMP 2017.

Za účelom podpory výchovy občanov k vlastenectvu a na obranu štátu na podporu vzdelávacích aktivít, branno-športových podujatí, vojenskej histórie a rozvoja vojenských tradícií MO SR udelilo dotácie osemnástim mimovládny neziskovým organizáciám.

Na základe výsledkov výskumu verejnej mienky možno konštatovať, že verejnosť vníma OS SR ako dôveryhodnú inštitúciu. Poznatky z výskumu medzi mládežou ukazujú, že mladí ľudia sa pomerne málo zaujímajú o problematiku ozbrojených síl a vojenstva. Výskum zároveň ukázal, že sa znižuje aj záujem o službu v OS SR, mládež má nedostatok relevantných informácií o OS SR ako aj o podmienkach výkonu služby profesionálneho vojaka.

V roku 2017 sa uskutočnila intenzívnejšia prezentácia významu dobrovoľnej vojenskej prípravy, ktorá je pozitívne vnímaná verejnosťou. Oproti roku 2016 došlo k nárastu počtu absolventov DVP (z 31 na 82 občanov), hoci ambíciu 150 ročne, ktorá však tvorí len časť z reálnej

potreby tvorby záloh ktorá je na úrovni 500 občanov ročne sa nepodarilo naplniť. Do záloh v rokoch 2016 a 2017 bolo spolu zaradených 88 občanov. Do OS SR vstúpilo v roku 2017 – 11 vojakov DVP (výcvik DVP 2016) a v roku 2018 - 14 vojakov DVP (výcvik DVP 2017). Pravidelné cvičenie vojakov v zálohe zaradených do aktívnych záloh bolo vykonané v máji 2017 v Ženíjnom prápore Sereď a následne bolo spracované vyhodnotenie pilotného projektu výcviku aktívnych záloh a návrh opatrení na jeho skvalitnenie.

Záver

Obrana SR bola zabezpečená. Plánované úlohy obrany štátu reflektujúce Programové vyhlásenie vlády SR boli v roku 2017 splnené, aj keď úroveň ich plnenia bola naďalej limitovaná dlhodobými zdrojovými deficitmi. Pozitívne výsledky boli dosiahnuté najmä v nasledujúcich oblastiach:

1. aktualizácie strategického rámca obrany štátu prijatím novej *Obrannej stratégie SR* vládou SR a rozpracovaním jej vojensko-strategických aspektov zaručovania obrany vo *Vojenskej stratégii SR* prijatej vládou SR;
2. vytvorenia dlhodobého rámca rozvoja OS SR a jeho zdrojového zabezpečenia prijatím *Dlhodobého plánu rozvoja obrany s dôrazom na výstavbu a rozvoj OS SR s výhľadom do roku 2030* vládou SR;
3. začatia prípravy veľkých modernizačných projektov hlavných druhov zbraní, bojovej techniky a materiálu OS SR;
4. obrannej spolupráce v rámci NATO a EÚ
5. v účasti OS SR v misiách a operáciách mimo územia SR;
6. skvalitnenia systému riadenia obrany štátu v krízových situáciách;
7. výcviku a cvičení OS SR na území SR zameraných na obranu štátu pri kolektívnej obrane
8. zatraktívnenia výkonu dobrovoľnej vojenskej prípravy.

10) Odporúčania

Súbor konkrétnych kľúčových odporúčaní uvedených v Komplexnom hodnotení obrany SR za rok 2017 v nadväznosti na *Obrannú stratégiu SR* (2017) i na ďalšie strategické, koncepčné a plánovacie dokumenty v oblasti obrany štátu sa týka najmä:

1. skvalitnenia riadenia obrany štátu v krízových situáciách, aktualizácie koncepčného rámca systému obrany štátu;
2. prípravy aktualizácie legislatívneho rámca s dôrazom na novelu zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a taktiež na novelu zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov;
3. koncepčného a legislatívneho riešenia skvalitňovania vojenského personálu a zatraktívnenia podmienok štátnej služby profesionálnych vojakov na trhu práce;
4. zvyšovania kvality i kvantity záloh OS SR (vrátane aktívnych záloh a dobrovoľnej vojenskej prípravy);
5. pokračovania realizácie ďalších veľkých modernizačných projektov ako aj dodávok ďalšieho materiálu;
6. udržania bojových spôsobilostí OS SR, zabezpečenia plnenia cieľov spôsobilostí NATO pre SR (CS 2017) s dôrazom na ťažkú mechanizovanú brigádu Pozemných síl OS SR;
7. zabezpečenia aktívnej účasti rezortu obrany v Stálej štruktúrovanej spolupráci členských krajín EÚ (PESCO);
8. udržania kontinuity účasti OS SR v operáciách a misiách mimo územia SR s dôrazom na predsunutú vojenskú prítomnosť na území spojencov (eFP) a
9. prehľbovania branného povedomia a vlastenectva občanov.